

جزوه جامع عربی دهم انسانی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

الدرس الثاني: المواعظ العددية من رسول الله (ص): نصيحت‌های عددی از پیامبر خدا (ص)

موضوع الدرس: الأعداد من الواحد إلى المئة (اعداد یک تا صد)

در این درس به موضوع اعداد به طور مفصل تری می‌پردازیم. قبلاً یاد گرفتیم که اعداد با توجه به کاربردشان به دو گروه اساسی تقسیم می‌شوند:

۱- اعدادی که برای شمارش استفاده می‌شوند ← اعداد اصلی (شمارشی)

۲- اعدادی که برای بیان ترتیب استفاده می‌شوند ← اعداد ترتیبی

در سال‌های گذشته از هر دو گروه عدد در زبان عربی، با معادل اعداد ۱ تا ۱۲ و کاربرد آنها آشنا شدیم. در این درس قصد داریم که معادل اعداد اصلی و ترتیبی ۱۳ تا ۱۰۰ را یاد بگیریم.

عدد (اصلی - ترتیبی) در زبان عربی از لحاظ ساختاری به انواعی تقسیم می‌شود:

۱- اعداد مفرد: به اعدادی گفته می‌شود که دارای ساختار تک‌جزیی‌اند. این اعداد شامل: ۱ تا ۱۰ و صد، میلیون و میلیارد می‌شود. معادل این اعداد در جدول زیر بیان شده است:

اعداد اصلی ۱ تا ۱۰

عدد	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده
مذکر	واحد	إثنان ^۱	ثلاث	أربع	خمس	ست	سبع	ثمانی	تسع	عشر
مؤنث	واحدة	إثنتان	ثلاثة	أربعة	خمسة	ستة	سبعة	ثمانية	تسعة	عشرة

اعداد

ترتیبی

عدد	یکم	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم	نهم	دهم
مذکر	أول	ثاني	ثالث	رابع	خامس	سادس	سابع	ثامن	تاسع	عاشر
مؤنث	أولى	ثانية	ثالث	رابعة	خامسة	سادسة	سابعة	ثامنة	تاسعة	عاشرة

^۱ - عدد ۲ به عنوان یک کلمه مثنی به دو شکل به کار می‌رود: إثنان - إثنان - إثنین - إثنین.

جزوه جامع عربی دهم انسانی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

نکته ۱: عدد ۱ و ۲ به عنوان صفت و به منظور تأکید بعد از معدود خود می‌آیند؛ زیرا هر اسم مفردی بر یک بودن و هر اسم مثنایی بر دو بودن دلالت می‌کند.

مثال:

اشتریت کتابینِ اثنینِ من المعرض: دو کتاب از نمایشگاه خریدم.

لی مقالتانِ اثنانِ فی هذه المجلة العلمية: من دو مقاله در این مجله علمی دارم.

نکته ۲: معدود اعداد (۳ تا ۱۰) همیشه به صورت جمع (سالم یا مکسر) به کار می‌رود:

مثال: قرأتُ سبعةٍ کُتِبَ: هفت کتاب خواندم. / کتبتُ ثلاثَ مقالاتٍ فی المجلة: سه مقاله در مجله نوشتم.

۲- اعداد مرکب: به اعداد ۱۱ تا ۱۹ که به صورت ترکیبی به کار می‌روند عدد مرکب می‌گویند.

اعداد اصلی ۱۱ تا ۱۹

عدد	یازده	دوازده	سیزده	چهارده	پانزده	شانزده	هفده	هجده	نوزده
مذکر	أحد	إثنا	ثلاث	أربع	خمس	ست	سبع	ثماني	تسع
	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر
مؤنث	إحدى	إثنتا	ثلاثة	أربعة	خمسة	ستة	سبعة	ثمانية	تسعة
	عشرة ^۱	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة

فی هذا الصف أحد عشر طالباً: در این کلاس یازده دانشجو وجود دارد.

كان لي خمسة عشرة زميلةً في الصف العاشر: من در کلاس دهم پانزده همکلاسی داشتم.

اعداد ترتیبی ۱۱ تا ۱۹

عدد	یازدهم	دوازدهم	سیزدهم	چهاردهم	پانزدهم	شانزدهم	هفدهم	هجدهم	نوزدهم
مذکر	حادي	ثاني	ثالث	رابع	خامس	سادس	سابع	ثامن	تاسع
				عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر

^۱ - جزء اول عدد ۱۱ در عربی بوسیله (ی) مونث می‌شود.

جزوه جامع عربی دهم انسانی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر	عشر
هونث	حادیة	ثانیة	ثالثة	رابعة	خامسة	سادسة	سابعة	ثامنة	تاسعة
عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة	عشرة

نکته ۳: معمود اعداد (۱۱ تا ۹۹) به صورت مفرد به کار می‌رود.

مثال: رأيتُ أحدَ عشرَ تلميذاً في الصف: یازده دانش‌آموز در کلاس دیدم.

۳- اعداد عقود: به اعدادی گفته می‌شود که از عدد ۲۰ به بعد به صورت دسته ده تایی شمرده می‌شوند. این اعداد مانند اسم جمع مذکر سالم با (ونَ - یَنَ) به کار می‌روند.

عدد	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰
معادل	عشرون	ثلاثون	أربعون	خمسون	ستون	سبعون	ثمانون	تسعون
	عشرین	ثلاثین	أربعین	خمسين	ستین	سبعین	ثمانین	تسعين

جاء عشرون رجلاً إلى هذه الحفلة: بیست مرد به این جشن آمدند.

أدّرس لثلاثین طالباً في المدرسة: برای سی دانش‌آموز در مدرسه تدریس می‌کنم.

۴- اعداد معطوف: این اعداد مانند اعداد مرکب از دو جزء ساخته می‌شوند، با این تفاوت که دو جزء آن با حرف عطف «واو» به هم ربط داده می‌شود. یکان این اعداد (۱ تا ۱۰) و دهگان‌شان اعداد عقود است و شامل اعداد ۲۱ تا ۹۹ می‌گردد (به غیر از اعداد عقود). مثال:

۲۱ ← واحد وعشرون ۳۷ ← سبعة وثلاثين ۸۵ ← خمسة وثمانون

با دقت در معادل عربی این اعداد متوجه می‌شویم که در خواندن و نوشتن این اعداد، ابتدا یکان و سپس دهگان خوانده و نوشته می‌شود. مثال:

۹۸: نود و هشت ← ثمانية وتسعون ۷۵: هفتاد و پنج ← سبعة وسبعون

استاد : نعمت اله مقصودی

مبحث : درسنامه تفصیلی عربی سال دهم انسانی

جزوه جامع عربی دهم انسانی

تألیف : نعمت اله مقصودی

سال تحصیلی : ۱۳۹۶

اکنون به سوالات زیر پاسخ دهید:

$$۱۰ \times ۳ = ۳۰$$

۱- عَشْرَةٌ فِي ثَلَاثَةِ يُسَاوِي ثَلَاثِينَ.

۲- تِسْعُونَ نَاقِصٌ عَشْرَةٌ يُسَاوِي ثَمَانِينَ.

۳- مِئَةٌ تَقْسِيمٌ عَلَى خَمْسَةٍ يُسَاوِي عِشْرِينَ.

جدول زیر را کامل کنید:

.....	أَرْبَعَةَ عَشَرَ	ثَلَاثَةَ عَشَرَ	أَحَدَ عَشَرَ
عِشْرُونَ	ثَمَانِيَةَ عَشَرَ	سَبْعَةَ عَشَرَ
.....	أَرْبَعَةَ وَ عِشْرُونَ	إِثْنَانِ وَ عِشْرُونَ	وَاحِدٌ وَ عِشْرُونَ
ثَلَاثُونَ	تِسْعَةَ وَ عِشْرُونَ	ثَمَانِيَةَ وَ عِشْرُونَ	سِتَّةً وَ عِشْرُونَ